A°. 1843. N°. 112.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 18 SEPTEMBER.

GEWOON TE ZEGELEN

BUITENGEWOON 2½ C ZUID-HOLLAND

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 17 September.

Gisteren aanvaardde de Hoog Eerwaarde Hoog Gel. Heer J. H. SCHOL- de betrekking als Hoogleeraar aan deze Hoogeschool, met het houden eener plegtige redevoering: *De Religione Christiana suae ipsa Divinitatis ... humano Vindice*; dat is: *over de Christelijke Godsdienst zoo als zij ... in hare Goddelijkheid zich handhaaft in het gemoed des Menschen.*

— In een uitvoerig artikel Vrijdag in het *Dagblad van 's Gravenhage* ... en door Scheveningsche reders ingezonden, wordt geheel beves- ... hetgeen wij in ons nommer van l. l. Woensdag, omtrent de door ...sche bommen te Vlaardingen aangebragte haring, gezegd hebben, ... dat dezelve gekeurd, goed verklaard en door het geheele land ... is.

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 15den dezer:

H. K. H. de Prinses *van Oranje*, is heden morgen te half zeven ure voor... van eenen Prins verlost; het bulletin van dien dag meldde den wel... van de Prinses en den jonggeborene.

HH. MM. de Koning en Koningin hebben heden morgen vroegtijdig een ... afgelegd bij de Doorluchtige kraamvrouw.

— Z. E. de Minister van Staat, belast met de generale directie voor de ... der Hervormde Kerk; enz., heeft, ter voldoening aan den last aan Z. Exc. door Zijne Maj. den Koning opgedragen, de Leeraren van de ...dienst, tot het Departement van Zijne Exc. in betrekking staande, ...noodigd om, op den eersten Zondag na het ontvangen der aanschrijving, ...ebeden, welke in de kerken hebben plaats gehad voor de gelukkige ...ssing van H. K. H. mevrouw de Prinses *van Oranje*, thans, nu die ... verhoord zijn, en de verlossing op de meest gewenschte wijze gevolg ...genomen, te vervangen door eene plegtige dankzegging aan den Aller..., vergezeld van de bede voor het spoedig en volkomen herstel van ... H. en het welzijn van Haren Jonggeboren Zoon.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, ... de centrale afdeeling haar algemeen verslag gedaan, ten aanzien van ... ontwerp van wet betrekkelijk de regterlijke organisatie. — De beraad... over dat ontwerp worden bepaald op aanstaanden Maandag, na ... van die over de voordragt ten aanzien van het fonds der gevangenissen.

... zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet wegens ... van zegel.

... heer *van Goltstein* vond de wet in vele opzigten goed. Reeds is het ...tige omstandigheid dat het geheele onderwerp in ééne wet vervat ... alle strijd over verschillende verordeningen vervalt. Maar ook is ... zorg besteed tot daarstelling van het ontwerp, dat duidelijk in ... is en eene geleidelijke opvolging heeft. Het gemeen overleg ... ook rijpe vruchten gedragen en vele verbeteringen tot stand .... Desniettemin, zegt de redenaar, is er eene bepaling overge... waardoor de wet hem onaannemelijk voorkomt, deze namelijk, ... den Koning het regt van kwijtschelding van het zegel wordt .... Het is eene grondwaarheid, dat allen gelijk voor de wet moeten ... nu is meer in strijd met die gelijkheid, dan dat de een aan de ...worpen is, terwijl de andere daarvan vrijgesteld wordt, al naar ... der Regering? Zoodanig regt tot het verleenen van vrijstelling ... verwarring en omverwerping van de bevoegdheid der verschillende .... Hetzelve is in strijd met de grondwet, welke geen privilegie ... belastingen wil. Welligt zal men daartegen aanvoeren, dat art. 67 ... wet bepaalt, dat door de wet aan den Koning de bevoegdheid tot ... van vrijstelling wordt gegeven. Welligt zal men ook aanmer... art. 24 der wet van 31 Mei 1822 gelijke bepaling inhoudt. Dit is ...makkelijk op te lossen. In de eerste plaats wordt voorzeker bij ... grondwet aan de Regering het regt van vrijstelling toegekend, ... die algemeene bepaling maakt het stuk van belasting eene uitzon.... Hier mogen er geene voorregten plaats hebben. Ten andere, is de ... geroepen, de misslagen der vorige Regering te volgen. Hare ... te verbeteren en vorige misslagen te herstellen. — Er is aange... de bepaling wel ongepast is, maar dat er geene misbruiken uit .... Voor 's hands geeft de redenaar dit toe. Maar later welligt ... v. eene of andere begunstigde maatschappij van zegel kunnen .... Men zou een dagblad, uitsluitend bestemd om de leerstellingen ... te verkondigen, vrijstelling van zegel kunnen verleenen, ten ...goedkooper algemeen te verspreiden. Men ziet daaromtrent een ... in de ministeriële verantwoordelijkheid. Het is echter niet voor... iets niet goed te laten verrigten, en daarna de ministeriële ver...delijkheid in te roepen. Het is beter voor het begaan eener verkeerd... ...aken. Op dien grond stemt hij tegen de voordragt.

... *Modderman* heeft met genoegen de verbeteringen opgemerkt, ... het ontwerp gebragt zijn. Twee hoofdbedenkingen zullen hem echter ... zijne goedkeuring aan de voordragt te geven. Ten eerste betoogt ... de belasting te hoog is opgevoerd. Zij zal in sommige gevallen ... zevende worden verhoogd. Die verhooging zal de verwachting, ... schatkist wat meer gestijfd zal worden, verijdelen. Hij beschouwt ...ooging ongeraden, omdat dezelve verkregen moet worden uit kleinig... welke op het oogenblik, dat zij door de ingezetenen moeten worden ..., hen bijzonder knellen. De meeste acten, die tot nu toe op ... van 15 cents konden worden geschreven, zullen voortaan minstens ...zegel van 25 cents, of 34½ met de opcenten, moeten worden ge... ... verschil zal alzoo beloopen 13½ of 21 cents, of meer dan 60 pCt. .... De redenaar noemt nog onderscheidene bepalingen op, waar... ... hem bezwaren bestaan, omdat zij de ingezetenen zullen drukken. ... het ondoelmatig, de justitie-kosten te vermeerderen. Het zou ... zijn, die kosten nog te verhoogen. Hij heeft nog bedenking tegen ...stelde wijze van procederen. Eene eenvoudige behandeling der zaak ...ctionele zou veel omslag voorkomen. Hij stemt tegen het ontwerp.

... *van Ryckevorsel* meent, dat het onderhavig ontwerp allezins de ... overweging der Kamer en der Regering verdient. Hij beschouwd ...ling, dat de bepalingen wegens het zegel niet te drukkend ge... ...orden voor den handel en de nijverheid. Men moet, zonder nut ... schatkist, aan deze geen bezwaar opleggen. Uit dat oogpunt be... heeft hij nog eenige aanmerkingen tegen de gewijzigde voordragt, ... verbeteringen heeft ondergaan. Hij beschouwt onder anderen de boete van 200 en 400 malen het gefraudeerde regt veel te zwaar. ... doet hem leed, dat sommige der bezwaren bij het ontwerp niet uit den weg geruimd zijn. Bij de bestaande behoefte der schatkist, hebben de leden waarschijnlijk over mindere punten heen gestapt. Indien hij thans voor het ontwerp mogt stemmen, dan verwacht hij stellig, dat zijne aanmerkingen niet geheel verloren zullen zijn, maar bij eene latere wijziging der wet te passe zullen komen.

De heer *Muttaers* erkent, dat er eene dringende behoefte tot wijziging der wetgeving nopens het zegel, en tot zamenvatten van al de daartoe betrekkelijke verordeningen bestaat. Hij verheugt zich, dat zoo vele verbeteringen in het ontwerp de vruchten van het gemeen overleg tusschen de Regering en de Kamer geweest zijn. Hij hoopt, dat het gemeen overleg ook ten aanzien van andere ontwerpen werken zal, dat b. v. het ontwerp, wegens eene successie in de regte lijn, zal worden ingetrokken, en dat de voordragt wegens eene belasting op de inkomsten, die altijd aan gewigtige bezwaren onderhevig blijft, door een gelijkmatiger en regtvaardiger voorstel wierd vervangen. Wat het onderhavig ontwerp betreft, nog eenige bedenkingen zijn er bij hem tegen hetzelve overgebleven. Indien de vrijstelling van het zegelregt zich alleen tot het dagboek of het journaal der kooplieden bepaalt, dan zou er een gewigtig bezwaar op den handel gelegd worden, bij wien toch dikwerf lijvige boekdeelen worden gevorderd. Hij zal de inlichtingen des Ministers afwachten, alvorens zijne stem te bepalen.

De heer *van Rappard* stelt, bij het onderzoek van dit ontwerp, twee punten op den voorgrond: 1°. dat elke belasting een kwaad is, en 2°. dat geene wet van eenigen omvang ooit tot stand gebragt zal kunnen worden, wanneer ieder lid zijne persoonlijke gevoelens niet ten offer brengt. Hij vermeent, dat de bepalingen van dit ontwerp niet in strijd zijn, maar volkomen overeenstemmen met de grondwet. Wanneer het in strijd was met de grondwet, dat er eenige vrijstelling verleend wierd, dan zouden er bij dit ontwerp ook zoo vele vrijstellingen niet verleend kunnen worden. De redenaar beroept zich op de bestaande wet. De ondervinding heeft het heilzame der bepaling geleerd en aangetoond, dat er geen misbruik van dezelve is gemaakt. Zoodanige bepaling is nuttig, maar het is eene onmogelijkheid, dat de wetgever alle gevallen kunne voorzien. Hij is ook niet beducht, dat de Minister van Financiën te vrijgevig zal zijn in het verleenen van vrijstellingen en hij verwacht veeleer, dat Zijne Exc. de bestaande wetsbepalingen streng zal handhaven.

De heer *van Goltstein* beantwoordt den vorigen spreker. Hij houdt vol, dat er uit deze wet nadeelige gevolgen kunnen voortspruiten; hij wenscht het kwaad te voorkomen. Hij verlangt de wet zoodanig gesteld te zien, dat alle misbruik onmogelijk is.

De heer *Schooneveld* houdt zich overtuigd, dat het ontwerp, hoezeer het met de meeste zorg is onderzocht, gapingen en gebreken zal bevatten, die zich in het vervolg zullen openbaren. Hij heeft zich echter de vraag voorgesteld, of er eenig vitaal bezwaar tegen het ontwerp bestaat? Hij beantwoordt die vraag ontkennend. Hij wederlegt de bedenkingen tegen het grondwettig bezwaar, door een afgevaardigde uit Utrecht te kennen gegevend. Misbruik is in alles mogelijk. Maar hij vreest dat misbruik niet. Elke vrijstelling toch moet door den verantwoordelijken Minister gecontrasigneerd worden. De redenaar vindt de bezwaren uit het verhoogd regt voor justitiele stukken zoo groot niet. Hij vindt de voorgestelde wijze van procederen in zake van zegel eigenaardig, doelmatig en regelmatig. Hij stemt voor het ontwerp.

De heer *van Dam van Iselt* vraagt eenige inlichting nopens het verband, hetwelk er tusschen art. 8 van het voorstel en art. 175 der grondwet bestaat?

De heer *Verwey-Mejan* heeft met leedwezen de opdrijving van het bedrag der belasting ontwaard. Hij gelooft, dat de opbrengst der belasting daardoor niet zal vermeerderen. Het is vooral in het belang van den fiscus, dat deze wet gemaakt is. Elke verhooging van het regt is geene vermeerdering van de opbrengst. Dit heeft de Graaf *van Hogendorp* reeds te kennen gegeven, toen die Staatsman in 1823 eene voorgestelde wet, betrekkelijk het zegel, bestreed. Hij deelt ook he grondwettig bezwaar tegen het ontwerp geopperd. Het verleenen van gratie behoort tot de regten der kroon. Maar het geldt hier eene kwijtschelding of vermindering van lasten. Men wil alzoo some een voorregt, een privilegie, toekennen. Men is bij art. 44 te ver gegaan. Dat art. is met de grondwet niet overeen te brengen. Hij stemt tegen de voordragt.

De heer *den Tex* is van een tegenovergesteld begrip. Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de wet aan den Koning het regt van dispositie kan opdragen. De grondwettige bepalingen beletten de aanneming van het tegenwoordig wets-ontwerp niet. Hij stemt voor hetzelve.

De heer *Luzac* kan niet toegeven, dat de grondwet zou verhinderen de vaststelling der bepalingen, in art. 44 van wet ontwerp voorkomende. In allen gevalle de groote meerderheid heeft dat gevoelen omhelsd; en het langer volhouden van die meening kan tot geen gevolg leiden. Hij stemt voor het ontwerp.

De heer *Modderman* licht nog nader zijn gevoelen toe.

Zijne Exc. *de Minister van Financiën* heeft de eerste gelegenheid, die zich aanbood, bij de hand genomen, om de gedragslijn bloot te leggen, die hij voornemens is, ten aanzien van 's Rijks financiën, te volgen. Orde, eenvoudigheid, openbaarheid en waarheid in alles wat de geldmiddelen van den Staat betreft. Zoo veel mogelijke spaarzaamheid in de uitgaven. Het daarstellen van een evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven: vereffening van den achterstand. Opheffing of wettelijke regeling van alle bestaande Rijksfondsen. Het is verwezenlijking van dit alles, dat Zijne Exc. zich ten doel gesteld heeft. Zijne Exc. wenscht ook tot eene vermindering van lasten te kunnen geraken. De toestand echter waarin de Minister, bij de aanvaarding zijner betrekking de geldmiddelen van den Staat heeft gevonden, maakt eene verhooging van lasten onvermijdelijk. Hij zal steeds trachten de uit te schrijven belastingen, voor zoo veel mogelijk, in verhouding te brengen met het vermogen der belastingschuldigen. Zijne Exc. hoopt dit door het stipt in het oog houden dezer gedragslijn te zullen verwerven, en dat, door de medewerking der Kamer tot de tot dat einde aan te bieden voorstellen, hij in staat zal zijn vele moeijelijkheden uit den weg te ruimen, die zich mogten hebben voorgedaan.

Overgaande tot het ontwerp, hetwelk thans in beraadslaging is, zegt de Minister in het algemeen, dat het zegel eene der minst drukkende belastingen is, die aan de ingezetenen is opgelegd, daar zij bij kleine sommen wordt opgebragt. Zij is daarenboven zoo gering, dat daaruit zeldzaam eenig bezwaar kan ontstaan. Sedert geruimen tijd had men het oogmerk, dit regt

meer productief voor de schatkist te maken, doch tevens, door de zamenvatting van de onderscheidene verspreide bepalingen op het stuk van het zegel, de kennis der wet ten dezen aan de ingezetenen gemakkelijk te maken. Daar er in dit opzigt vooraf geen aanslag kan plaats hebben, maar elke ingezeten zelf zijne verpligtingen uit de wet moet kunnen opmaken, zoo moet men dit in de hand werken. Na de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving bestond er mogelijkheid, eene nieuwe wetgeving op het stuk van het zegel tot stand te brengen. De behoefte werd sedert lang gevoeld. De Regering heeft dit tot een punt van overweging gemaakt. Zij heeft echter gemeend, dat het belang der schatkist zoo veel mogelijk in het oog diende te worden gehouden.

Wat de bijzondere bedenkingen aangaat, welke tegen het wets-ontwerp zijn ingebragt, kan Zijne Exc. niet toegeven, dat art. 44 van hetzelve ongrondwettig zou wezen. Hij is van oordeel, dat de bepaling, in dat artikel voorkomende, door het regt van dispensatie, voortvloeijende uit art. 67 der grondwet, wordt gewettigd. Zijne Exc. houdt het er voor, dat het onvermijdelijk is, dat aan de uitvoerende magt het regt worde voorbehouden, om in sommige gevallen dispensatie van de naleving van bepalingen der belastings-wetten te verleenen.

Zijne Exc. blijft het vroeger door hem ontwikkelde gevoelen volhouden, dat namelijk de wijze van procederen, bij eenige overtreding van de bepalingen dezer wet, in het belang der ingezetenen zelven, niet ten correctionele moet worden vervolgd. Zijne Exc. verklaart, dat het de intentie wel niet kan geweest zijn, koopmans boeken, die door de wet niet voorgeschreven zijn, van het zegel vrij te stellen. Wanneer die boeken in regten zouden moeten worden geproduceerd, zouden zij, als huisselijke papieren, aan het zegel onderhevig zijn. Wat eindelijk betreft de boeten, die, naar men meende, te hoog zouden zijn opgevoerd, merkt de Minister op, dat zeker ten aanzien van het wissel-zegel, de grootste verkorting van regten plaats heeft. Het is bekend, dat ten dezen de wet willekeurig wordt overtreden. Het is dus doelmatig, dat de wet eenige strengheid aan den dag legt, te meer daar de overtredingen slechts zeldzaam ontdekt kunnen worden. Eerst wanneer de wisselbrieven geprotesteerd mogten worden, kunnen de overtredingen blijken. De administratie van het zegel bepaalt zich alleen tot het constateren der overtredingen, welke ter harer kennisse worden gebragt. De Minister geeft ten slotte de wensch te kennen, dat, door de medewerking der Kamer, eene wet zal tot tot stand komen, welker daarstelling aan eene sedert lang gevoelde behoefte zal voldoen.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp met eene meerderheid van 47 tegen 7 stemmen *aangenomen*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Goltstein*, *Mutsaers*, *Verwey-Mejan*, *Warin*, *Romme*, *Modderman* en *van Rechteren*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden en verdaagd tot aanstaanden Maandag, des morgens ten elf ure.

— Bij gelegenheid van het onderzoek in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, der voorgestelde belasting op de inkomsten van vaste goederen, renten en ambten, is de wensch kenbaar gemaakt, dat de Regering eene conversie van schuld niet onbepaald moge hebben ter zijde gesteld. Men heeft het verlangen te kennen gegeven, om te vernemen, welke plannen thans bij de Regering bestaan met opzigt tot de wettelijke regeling en afdoening van de zaak der Belgische inschrijvingen. Het hoofddenkbeeld om slechts eene belasting op sommige inkomsten te leggen, werd door genoegzaam alle leden afgekeurd. Men beschouwde de voordragt, zoo als die is liggende, als onaannemelijk, drie andere middelen zijn ter sprake gekomen:

1°. De heffing van eene belasting van *alle* inkomsten zonder eenige uitzondering, waarvoor zich de groote meerderheid verklaard heeft;

2°. Eene gedwongene geldleening tegen lage renten;

3°. Afbetaling van de schuld van de Nederlandsche Handel-Maatschappij en het aangaan van eene nieuwe overeenkomst met dezelve, om zich de vrije beschikking over de Oost-Indische producten te verschaffen. De centrale afdeeling heeft opgemerkt, dat, ofschoon de meerderheid er toe zou kunnen besluiten, om mede te werken, tot het daarstellen van buitengewone en bezwarende belastingen, ten einde langs dien weg het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te herstellen, zij echter uitdrukkelijk verklaard heeft, aan die medewerking de voorwaarde te verbinden, dat vooral op de begrooting der uitgaven bezuinigd zal wezen, wat daarvoor maar eenigzins vatbaar is; dat er voorts eene blootlegging van den staat onzer financiën zal hebben plaats gehad, en eindelijk dat er eene gestrenge afscheiding gemaakt zal zijn, tusschen het verledene en tegenwoordige, met opruiming en afdoening van alles wat slechts eenigzins opgeruimd en gelikwideerd zal kunnen worden.

— De Minister van Financien heeft, onder dagteekening van den 13den dezer ter kennis gebragt:

1°. Dat het bedrag der uitgegevene schatkist-biljetten op den eersten dezer maand beliep *f* 11.923.000;

2°. Dat onder dit kapitaal begrepen waren de volgende sommen, als:

Uit de creatie van 1 Mei 1841, N°. 1502	*f* 100.00
» » » » » 1842, » 16, 176 en 177	- 300.00
Te zamen . .	*f* 400.00

welke door de houders verzuimd zijn op den vervaltijd ter aflossing aan te bieden, en thans dagelijks ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam kunnen ontvangen worden, doch met geene verdere bij-betaling van renten, dan van 12 maanden;

3°. Dat zich alverder onder genoemd kapitaal bevond eene som van *f* 46,000 uit de creatie van 1 October 1842, waaromtrent door de houders, vóór den eersten dezer maand, geene keuze is uitgebragt waar zij de aflossing met 1 October 1843 verlangen, en welke stukken mitsdien op den vervaldag, en vervolgens alleen ten kantore van gemelden Agent, zullen kunnen aangeboden worden.

— De Rijks- en erkende veeartsen in de provincie Zuid-Holland zijn thans de navolgende: *J. H. Bokhelkamp*, te 's Gravenhage; *J. van Dam*, te Aarlanderveen; *J. de Romph*, te Oud-Beijerland; *J. T. W. Kerndorffer*, te Rotterdam; *C. T. le Comte*, te Sommelsdijk; *C. J. Hengeveld*, te Oegstgeest; *J. Kersteweg*, te Leerdam; *J. W. E. Dinckerman*, te Haastrecht; *D. van Hulst*, te Nieuweveen, c. a.; *L. Leest*, te Stad aan 't Haringvliet; *L. Swarts*, te Barendrecht; *S. van der Vaart*, te Zoetermeer; *P. F. Rijnenburg*, te Delft; *J. A. Alers*, te Heenvliet, en *J. B. Huysmans*, te Maasland.

— De heeren *J. Zunderdorp* en *J. T. Borghmans* zijn erkend als consulaire Agenten van Rusland, de eerste voor Texel, Vlieland en Terschelling, de tweede voor de Zeeuwsche havens.

— Het Hoog militair Geregtshof heeft heden uitspraak gedaan in zake van *Aäron Levi van Os*, korporaal bij het reserve bataillon van het 2de regiment Infanterie, die door den militairen krijgsraad te Alkmaar ter dood was veroordeeld, als zich aan moord hebbende schuldig gemaakt, en heeft dat vonnis *bevestigd*.

— *Van den 16den dezer.* Het bulletin van heden wegens de gesteldheid van de Doorluchtige kraamvrouw, Mevrouw de Prinses *van Oranje*, luidt aldus:

„H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* heeft den dag van gisteren zeer goed doorgebragt; — de opvolgende nacht is een weinig onrustig geweest; — heden morgen bevindt H. K. H. zich, naar omstandigheden, vrij redelijk.

„De jonggeboren Prins is zeer welvarend.

's Gravenhage, 16 September 1843.

EVERARD, *Med. Dr.* TER WINKEL."

Ook het bulletin van den volgenden dag luidt zeer voldoende.

— Heden heeft alhier plaats gehad de jaarlijksche algemeene vergad[ering] van de Hollandsche Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschapp[en]. De heer *D. Veegens*, algemeen Voorzitter dier Maatschappij, heeft te [dier] gelegenheid eene rede gehouden over de *waarheidsliefde van P. C. Hooft [als] Historieschrijver*. Op deze algemeene vergadering had voorts de uitrei[king] plaats van den gouden eerepenning aan den weleerw. zeer gel heer *B. [ter] Haar* toegewezen, voor zijne verhandeling *over den Invloed van het Chri[sten]dom op de poëzij*. En is te dezer gelegenheid bekroond geworden de [heer] *D. D. Büchler*, te Amsterdam, wegens deszelfs antwoord op de vr[aag]: *Waarin ligt de reden van de weinige vorderingen der Bouwkunst in ons Va[der]land, in vergelijking van die bij andere volken; en welke zijn de midd[elen] om haar bij ons hooger op te voeren?*

— Maandag aanstaande zullen bij de Tweede Kamer der Staten-Gene[raal] een aanvang nemen de beraadslagingen over het ontwerp van wet ten aa[nzien] der regterlijke organisatie. Het verslag der centrale afdeeling, het gisteren dienaangaande is uitgebragt, is van den volgende inhoud:

Tweeledig zijn de beweegredenen, welke de Regering geleid hebben het voordragen van eenige nadere bepalingen omtrent de zamenstelling de regterlijke magt: vooreerst, het oogmerk der bevordering van eene g[oede] regtsbedeeling, en ten andere, het doel van vereenvoudiging en bezuin[iging].

Intusschen kon men verwachten, dat eene voordragt tot verminderin[g van] het getal der Provinciale Hoven, hoe aannemelijk overigens ook voorge[steld], in ieder geval tot een belangrijk verschil van gevoelen zou moeten l[eiden].

De voorloopige beraadslagingen der afdeelingen over het aangeboden ontwerp hebben inderdaad doen kennen, dat zoowel tegen het hoofdbe[ginsel en] deel dier voordragt, de opheffing van onderscheiden regterlijke coll[egiën] als tegen enkele bijpunten en bijzondere bepalingen van het ont[werp] gewigtige bedenkingen door de leden waren voorgedragen, waarv[an de] mededeeling aan de Regering door middel van het voorloopig versla[g] aanleiding heeft gegeven om hare oorspronkelijke voordragt in nadere [over]weging te nemen en door een gewijzigd ontwerp van wet te doen verv[angen], bij hetwelk, met weglating van al hetgeen betrekkelijk was tot de [ophef]fing van Arrondissements-Regtbanken, tevens eene nieuwe bepaling is [voor]gedragen, strekkende om, met wijziging van art. 71 der wet op de reg[terlijke] organisatie, de regtspraak op het hooger beroep in correctionele za[ken aan] vijf in stede van zes Raadsheeren op te dragen.

Behalve deze verandering en bijvoeging, welke door de meerderhe[id der] de leden, die aan het voorloopig onderzoek hadden deel genomen, [was] verlangd, verschilde het gewijzigd wets-ontwerp ook nog in eenige punten van de oorspronkelijke voordragt.

Dit gewijzigd wets-ontwerp, benevens de memorie van beantwo[ording], welke hetzelve vergezelde, heeft het onderwerp uitgemaakt van beraadslagingen in de afdeelingen der Kamer, waarvan de uitslag than[s] te worden medegedeeld.

In het algemeen hebben de leden daarbij verklaard, dat zij de bea[ntwoor]ding van de bedenkingen, in het voorloopig verslag vervat, voor no[dig] hadden aangenomen.

Met betrekking tot de gronden, bij die beantwoording aangegev[en ter] bestrijding van het denkbeeld, om het getal der Hoven tot *twee* te [be]peren, hebben onderscheidene leden te kennen gegeven, dat zij zich opzigte geenszins met het gevoelen der Regering konden vereenige[n; de] leden erkenden, dat, bij aanneming van het stelsel van twee Hov[en voor] het geheele Rijk, de noodzakelijkheid zou ontstaan tot wijziging van scheidene bepalingen der bestaande wetgeving; maar zij konden g[eenszins] toegeven, dat daarin zulk een overwigtig bezwaar gelegen zoude [zijn, als] door de Regering schijnt verondersteld te worden.

Met deze leden hebben zich bijkans al de overigen vereenigd, [om de] juistheid te betwijfelen van de berekening, waardoor met het onbe[duidende] van de meerdere bezuiniging, welke door eene inkrimping van h[et getal] Hoven tot twee zoude verkregen worden, heeft getracht te staven.

Als tegenhanger van de berekening, welke bij de memorie van bea[ntwoor]ding is gevoegd, werd in eene afdeeling eene andere berekening [voorge]dragen, welke de centrale afdeeling niet ongepast acht hier mede te [deelen], als kunnende welligt mede strekken tot verduidelijking van de bedo[eling] de overige leden. (Volgens deze berekening, welke aantoont, dat, [indien] twee Hoven en onderscheiden regtbanken werden behouden, er jaa[rlijks voor] dezelve, *f* 142,700 zou moeten betaald worden, zou er *f* 46,500 be[zuiniging] meer wezen, dan volgens het wet-ontwerp der Regering.)

Ook ten aanzien van de berekening der justitie-kosten, verklaa[rden de] leden, dat hunne bedenkingen door de toelichtende aanmerking op [de] memorie van beantwoording medegedeeld, niet waren opgelost. [Zij] toch konden in geenen deele toegeven, dat het eene ruime bere[kening ge]noemd mag worden, om te stellen, dat die kosten tot op het *drie[voudige]* [zouden] verminderen, want hunnes inziens staat de vermeerdering in verba[nd met den] grooteren afstand, welken de getuigen en experten zullen moeten [afleggen,] en die afstand zal in de meeste gevallen veel meer dan drievoudi[g zijn van] hetgeen dezelve onder de bestaande organisatie zoude geweest zijn; [daaren]boven schijnt ook niet te zijn gerekend op de vermeerdering van [trans]portkosten der gevangenen bij grootere afstanden en soms moeijelij[ke com]municatien.

Met betrekking tot de bijzondere deelen van het wets-ontwerp, [zijn ter] gelegenheid van het laatste onderzoek in de afdeelingen, insgelij[ks] bedenkingen voorgedragen.

Vooreerst is, met opzigt tot de keuze der zetels van de op te [rigten] hoven, in art. 1, door eenige leden opgemerkt, dat hunnes insg[elijks] keuze niet uitsluitend op de hoegrootheid van de bevolking der [steden] van derzelver omstreken had behooren gelet te zijn, maar dat vee[l meer in de] eerste plaats in aanmerking had moeten genomen zijn het meerder [gemak voor] de gezamenlijke ingezetenen over de provinciën, welke onder een [ver]eenigd zouden worden.

Ten andere hebben vele leden aanmerking gemaakt op de gew[ijzigde re]dactie van het 2de lid van art. 7. Zij achtten dezelve stootend [en] niet genoegzaam in overeenstemming met de bewoordingen aan het art. 9 gebezigd. Men gaf daarom in bedenking om te lezen: *zij [zullen ge]kozen uit de leden en ministers van de thans bestaande hoven en uit [de procu]reurs van het Openbaar Ministerie bij dezelve.*

Eindelijk is nog de vrees geuit, dat de bijvoeging der woorden [*zoo veel*] *mogelijk* geacht zoude kunnen worden meerdere ruimte van keuze [te hebben] gegeven, dan in de bedoeling lag opgesloten.

Ten laatste dient, met betrekking tot art. 8, nog te worden med[egedeeld], dat, hoezeer de wijziging, welke dit artikel heeft ondergaan, als [een gevolg] moet beschouwd worden van de bij het voorloopig verslag kenbaar [gemaakte] meening van de meerderheid, dezelve nogtans bij vele leden [geen bijval] heeft kunnen vinden, van welke leden sommigen wenschelijk a[chtten, dat] mogt kunnen besloten worden, om aan de uitvallende regterlijke [ambtena]ren geen geldelijk verlies te doen ondergaan.

Na alzoo de uitkomsten te hebben doen kennen, welke het laat[ste] [afdeelings]den onderzoek in de afdeelingen heeft opgeleverd, zal de centrale [afdeeling] thans overgaan tot de beknopte opgave van de hoofdbedenkinge[n, welke] tegen het ontwerp in het midden zijn gebragt, en welke op de aanneming van hetzelve eenen beslissenden invloed schijnen te [zullen uit]oefenen.

Daartoe herinnert zij in de *eerste* plaats, dat het onderhavig wet[s-ontwerp] door vele leden is bestreden, uit hoofde van deszelfs *ongrondwett[igheid]*. Uit meer dan één oogpunt, en op verschillende wijzen werd de [onderhavi]dige voordragt geoordeeld met de grondwet in strijd te zijn.

Omdat zoowel de letter als de geest van de grondwet medebrengt ... staan van een hof in *iedere* provincie.

Omdat in allen gevalle de zamenvoeging van meerdere provinciën onder ... de hof, naar den uitdrukkelijken wil van de grondwet, niet anders ... *uitzondering* op den regel kan worden toegelaten.

Omdat de organisatie van de regterlijke magt eenmaal, uit krachte van ... ndwet, bij de wet vastgesteld zijnde, dezelve dienvolgens moet geacht ... n op eene grondwettige wijze te zijn zamengesteld en alzoo niet vat... e zijn om bij de wet te worden gewijzigd.

Omdat de leden van de Provinciale Geregtshoven, volgens de grondwet ... het leven aangesteld zijnde, dienvolgens regt hebben om de betrekking ... t hof, waarbij zij geplaatst zijn, te behouden; eindelijk,

Omdat het regt van den Koning tot directe aanstelling van de leden ... te rigten hoven, bij de eerste zamenstelling van die collegiën, als ... ndwettelijk Koninglijk praerogatief te beschouwen is, hetwelk mits ... iet vermag te worden beperkt, in voege als bij art. 7 is voorgedragen.

... de *eerste* plaats herinnert de centrale afdeeling, dat de onderhavige ... agt door sommige leden is bestreden, uit hoofde van het *onvoldoende* ... bij voorgestelde bepalingen. Uit een tweeledig oogpunt werd haar ... erk te laste gelegd: eensdeels, omdat men zich niet wenschte te be... tot de herziening van een klein gedeelte der regterlijke organisatie, ... ij deze zelfde gelegenheid de geheele inrigting van het regtswezen ... ande aan de verkregene ondervinding en de tegenwoordige benoeften ... ischen getoetst te zien; — anderdeels, omdat men oordeelt, dat ... et het hoven tot *twee* behoort te worden verminderd, met opdragt van ... deeling der criminele zaken aan de regtbanken in de hoofdplaatsen ... vinciën.

... mag de centrale afdeeling niet voorbij gaan op te merken, dat ... punt van de regeling der wachtgelden en pensioenenen van de reg... ambtenaren, welke ten gevolge dezer wet buiten betrekking zouden ... t een belangrijk verschil van gevoelen aanleiding heeft gegeven. ... iging, omtrent dit punt in de oorspronkelijke voordragt der Re... voordragt, geenzins alle leden heeft kunnen bevredigen, maar dat in ... door velen aan de eerst voorgedragene bepaling de voorkeur is ... is bereids hierboven aangestipt. Hierbij moet echter niet uit het oog ... verloren, dat ook die eerste voordragt, als te zeer in het voordeel ... komstige titularissen gesteld zijnde, door zeer vele leden voor onaan... lijk is gehouden, zoodat men bijkans zou moeten aannemen, dat hier ... dadige strijd van meeningen bestaat, als waaraan door het voorstellen ... eenig conciliatoir niet wel schijnt te kunnen worden te gemoet geko... ... luitsten is slechts door enkele leden bepaaldelijk te kennen gege... dat zij van de opneming hunner bezwaren omtrent dit gedeelte van het ... ontwerp hun eind-oordeel over die voordragt zouden doen afhangen; ... het derhalve uit den loop der verdere beraadslagingen moeten blijken, ... welke de overige leden, die zich daaromtrent niet hebben verklaard, ... hunne bedenkingen betrekkelijk voorzelde punt als dan niet een over... wegeling zullen achten.

Uit Utrecht meldt men van den 14den dezer:

... een berigt uit Suriname, ons door eene vereerende hand mede... ... is de Predikant *Betting* met de drie landbouwers gezond en wel ... Paramaribo aangekomen, en den 5den Julij met de Gouverneur-Generaal ... gegaan, om eene geschikte plaats tot kolonisatie uit te kiezen.

In het *Nederlandsch Avondblad* leest men:

... vernemen dat de ter dood veroordeelde *van Stenis* dezer dagen ... een rekwest, om gratie, aan Zijne Maj. heeft ingezonden. Van ... waardig rekwest is ons door eene vriendelijke hand een afschrift ... toegezonden, hetgeen wij echter, om verschillende redenen, ... raadzaam hebben geoordeeld; alleen aanmerkende, dat uit hetzelve ... schijnt te blijken, dat de verstandelijke vermogens van den onge... ... misdaad veel te wenschen overlaten. Men zegt dan ook, dat ... verzoekschrift vergezeld gaat van eene uitvoerige memorie van zijnen ... Mr. *L. Melman*, waarin Z. E. G. de zwakheid van hersenen, ... de patiënt zou lijdende zijn, nader tracht te bevestigen. Wij ... in staat gesteld te worden, van dit stuk nog iets naders te kunnen ...

Uit Apeldoorn schrijft men, dat Zijne Maj. Koning *Willem Frederik*, ... van Nassau, tot het einde der volgende maand op het Loo zal blijven, ... nog Prinses *Albert* verwacht wordt.

Uit Groningen schrijft men van 14 September:

... hooggeleerde heer *J. A. K. Rovers*, *Phil. Theor. Mag. Litt. Hum. et ... Doct.*, door Zijne Maj. benoemd in de plaats van wijlen ... *J. Lulofs*(?), heeft heden zijne betrekking als hoogleeraar in de ... der bespiegelende wijsbegeerte en fraaije letteren aan de hooge... ... alhier aanvaard met het houden eener plegtige redevoering: *De ... ... antiquitatis interpreti in primis commendanda*, ten be... ... *het den verklaarder der oudheid is aan te bevelen, voorzigtig te ... twijfelen.*

Uit Vlissingen schrijft men van den 14den dezer:

... kwamen alhier ter reede 8 Engelsche oorlog-stoombooten, name... *Victoria and Albert*, *Penelope*, *Centaurus*, *Prometheus*, *Vulcan*, *Fearless*, ... *Blazer*. De admiraal-stoomboot *Victoria and Albert*, salueerde ... de ... vlag, wapperende van het ter reede liggende Koninglijke ... *Maas*, kapt. ter zee *Knaps*, met 21 kanonschoten, welke eerbe... ... dadelijk door het fregat werd beantwoord; morgen zullen gemelde ... booten naar Antwerpen stevenen en aldaar tot Maandag verblijven, ... om Hare Maj. de Koningin van Engeland en H. D. Gemaal en ... aan boord te ontvangen en te begeleiden.

SPANJE.

Volgende telegraphische depêches zijn over Parijs aangebragt:

PERPIGNAN, 11 September.

... avond van den 8sten dezer is te Barcelona bij de Zee- en Enge... poort eene onbeduidende fusillade hervat geworden. De sterkte der ... bedraagt niet meer dan 1200 man.

PERPIGNAN, 12 September.

... is den 10den met twee bataljons vrijcorpsen en drie honderd man ... troepen te Barcelona aangekomen. De andere geregelde troepen ... verlaten zoodra hij zijn voornemen deed kennen. Een bataljon ... naar Monjuich, anderen keerden terug over Molins del Rey; een ... heeft zich ter beschikking van den Kapitein-Generaal gesteld; an... ... delijk hebben gevraagd ontslagen te worden.

... honderd nationale garden uit onderscheidene districten van Katalonie, ... aan de oproeping van *Prim* gevolg gegeven hadden, zijn den 10den ... Barcelona aangekomen.

BAYONNE, 12 September.

... den des morgens was Madrid volkomen rustig.

... Luitenant-Colonel *Colange*, Secretaris van den Minister van Oorlog, ... van 8 op 9 dezer met instructiën van de Regering naar Bar... ... vertrokken.

— De Centrale Junta te Barcelona heeft de volgende proclamatie uit... ... waaruit men derzelver bedoelingen leert kennen:

"Spanjaarden! Het gevaar, dat de vrijheid bedreigt, heeft te Barcelona ... ten gevolge daar... heeft de opperste Junta van bestuur zich bij hernieuwing gevormd. Deze stap, dien men als voorbarig en zelfs als oproerig zou kunnen beschouwen, was eene noodzakelijkheid en een pligt, want de natuur zelve legt elk mensch de verpligting op, om voor zijn zelfbehoed te waken en de ketenen te verbreken, die men voor hem bestemt; zoodanig is onze toestand en zoodanig is de eerste poging, welke wij behoorden aan te wenden om dien te verbeteren. Men onderzoeke onpartijdig de gebeurtenissen van de drie laatste maanden, de feiten zoowel als hunne gevolgen, en men beoordeele, of het zonder reden is, dat men zich tot eene nieuwe verdediging voorbereidt, en de onzinnige of verraderlijke Ministers verwenscht, die hunne beloften verbroken of het land op den rand van het verderf gebragt hebben.

In de maand Junij zijn wij opgestaan om een eerzuchtig bestuur omver te werpen, dat zich om geene constitutionele vormen bekreunde. Wij hebben dat omvergeworpen. Maar welk bestuur heeft deszelfs plaats ingenomen? welke vruchten heeft het volk geplukt van zijne pogingen en opofferingen? Ziet op het Ministerie, dat met geestdrift door de natie werd uitgeroepen en welks programma als van den hemel nedergedaald scheen tot het geluk van Spanje. Deze Junta herstelde, schiep dat Ministerie, gaf het een wettig bestaan in de hagchelijkste oogenblikken, maar onderwierp het te gelijk aan eene stellige voorwaarde, namelijk die, dat de in eene Centrale Junta vertegenwoordigde provinciën deszelfs bestuur bekrachtigen zouden en het den weg zouden aanwijzen, die het meest met den wensch der natie overeenkwam. *Serrano* nam de voorwaarde aan, gaf zijn woord, en geheel Spanje zal kunnen beoordeelen of hij dat gehouden heeft. De Junta protesteerde tegen zulk eene schending der goede trouw eens burgers en eens staatsmans. Maar deze protestatiën, als ook die van andere provinciën, zijn met minachting ontvangen. Het Ministerie heeft geene Centrale Junta gewild; het heeft alleen willen regeren. De liberale Spanjaarden zouden zich die dwingelandij der Ministers hebben laten welgevallen, zoo dezen het behoud des lands en de ten uitvoerlegging van het groote programma zich ten doel hadden gesteld. De Junta ontbond zich en hoewel zij eene nieuwe crisis vreesde, heeft zij niet gewild, dat er gezegd kon worden, dat hare denkwijze de oorzaak van tweedragt en van eenen nieuwen opstand was. Maar het verraad tracht met snellen tred haar doel te bereiken; de vrijheid wordt met zulk eenen spoedigen ondergang bedreigd, dat de Junta het te niet doen der vruchten van den vroegeren opstand en het verlies der staatsregeling, wier verdediging zoo veel bloeds gekost heeft, niet met bedaardheid kan blijven aanschouwen.

Wij hebben gezien, hoe het Ministerie, in strijd met zijn gegeven woord en zijne stellige belofte tot vestiging eener Centrale Junta, de gewone Cortes bijeengeroepen heeft, zonder daartoe het regt te hebben; hoe het den Senaat ontbonden, eene ligting van troepen bevolen, nieuwe belastingen geheven en stedelijke raden ontbonden heeft, om die door andere te vervangen. Het heeft de hernieuwing der Provinciale Deputatiën bevolen, de nationale militie op verscheidene plaatsen ontwapend, in menige provincie patriotten van hunne posten afgezet en hen door Franschgezinden zonder verdienste of zedelijkheid doen vervangen. Het ministerie heeft het toezigt over het leger aan de voorstanders der terugwerking van 1841 toevertrouwd; het heeft de officieren, die de vrijheid voorstonden, ontslagen; de vervreemding van 's lands goederen voorgenomen, onder den schijn van eene leening van 200 millioen realen, die de geldschieters verrijken en het land van zijn crediet berooven en in ellende storten zal. Het heeft eene partij voorgestaan en alle verdeeldheden van vroegere tijdvakken doen herleven; de braafste en moedigste mannen hebben zijne zaak verlaten. Het heeft zich tot een werktuig gemaakt van eene camarilla van staatkundige Heidens (Gitanos), zonder eer, schaamte of beginselen. Wat draalt gij dan nog? Is het daarom, dat gij in de maand Junij zijt opgestaan? Wordt de staatsregeling aldus streng in acht genomen, zoo als *Lopez* het in zijn programma beloofde! In dezen staat van zaken en te midden van zoo groote gevaren, heeft de Junta zich op nieuw gevormd om in deze crisis de belangen des lands te verdedigen en om aan andere provinciën het sein te geven, opdat zij, die het verraad niet kennen, waarvan wij eerlang het slagtoffer zouden zijn, uit hunnen doodslaap ontwaken. Te wapen, Spanjaarden! en dat de banier der centrale junta, die ons tot den strijd zal leiden, moge zegevieren, en het behoud der staatsregeling, van *Isabella II* en van de nationale onafhankelijkheid, voorwerpen die ons zoo dierbaar zijn, voor altijd verzekerd moge worden."

DUITSCHLAND.

— Den 9den des avonds heeft op den spoorweg tusschen Castel en Wiesbaden een betreurenswaardig voorval plaats gehad. De van Wiesbaden komende wagentrein stiet namelijk tegen den op de Biebericher zijbaan aankomenden trein, die door paarden wordt getrokken. De paarden van dezen laatsten trein werden door de locomotief verpletterd; ook een der voerlieden verloor daarbij het leven. Ter beurze verhaalde men, dat ook verscheiden passagiers kwetsuren hadden bekomen; stellig of omstandig was echter dienaangaande niets bekend.

— Op onderscheiden belangrijke plaatsen wordt nu en dan de rust gestoord, hoewel de woelingen geene betrekking op de staatkundige hebben. Zoo is den 8sten dezer te Hamburg een sterke volksoploop ontstaan, ten gevolge van een anti-matigheids-genootschap, hetwelk zich de *wijndrinkers* noemde en buiten een der poorten, ten getale van ruim 2000 leden, vergadering gehouden en wijn gedronken had. Eene menigte was op den been gekomen, om de wijndrinkers wederom te zien binnenkomen en onthaalde hen met gejuich, begon daarna baldadigheden, sloeg hier en daar de glazen in en ging eindelijk tot geweldenarijen tegen onderscheiden burgers en derzelver huizen over. Door detachementen ruiters is het volk uit elkander moeten gedreven worden, hetgeen zich nog twee avonden daarna bij menigte heeft verzameld en tegen hetwelk door de militairen scherp is moeten gebruikt worden, zoodat er onderscheidenen gewond zijn. — Ook te Leipzig is, doch niet zoo geweldig, den 6den de rust gestoord geworden.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 14 September. Hare Maj. de Koningin heeft zich, vergezeld van haren Gemaal, den Minister *Aberdeen* en Lord *Liverpool* den 12 op haar stoomjagt te Brighton ingescheept, is voor het kasteel Walmer van den Hertog *van Wellington* nabij Dover voor anker gaan liggen, en den volgenden dag naar Belgie vertrokken.

— Een Amerikaansch stoomfregat te Gibraltar, en bestemd om den Noord-Amerikaanschen Gezant naar China over te brengen, is door gisting der steenkolen in brand geraakt en geheel vernield; de equipage is gelukkig kunnen gered worden; de schade wordt op 600,000 dollars geschat.

— Omtrent het bezoek van Hare Maj. aan Belgie laat zich de *Times* dus uit: De Koningin van Engeland is gisteren naar Ostende gestevend. Ofschoon het doel van dit bezoek van minder algemeen belang is, dan dat op het Kasteel van Eu, zal het toch, zoo wij hopen, aan het Koninglijk gemoed bijzondere voldoening verschaffen; want, behalve het aantrekkelijke, dat het aanschouwen van Brussel en andere Belgische steden, de oudste en eens de rijkste van Europa, voor haar hebben zal, zijn er herinneringen verknocht aan het land, dat de Koningin thans bezoekt, die niet nalaten kunnen het voor haar dubbel belangrijk te maken. Zij zal in eene stad ontschepen, in de jaarboeken door vaderlandsche geestkracht wereldberoemd. Zij zal door een land reizen, waar ieder veld, voet voor voet, met afwisselend gevolg, door de kampvechters voor de vrijheid en die van het despotismus is betwist. En als zij hare oogen over de steden heeft laten weiden, reeds zoo vroeg in de historie beroemd en eens de marktplaatsen eens uitsluitenden koophandels en de zetels der fraaije kunsten, zal zij zich van de

herinneringen uit het ver verledene, van den wreedaardigen oorlog der Spanjaarden en de schitterende veldtogten van *Lodewijk XIV*, van den roem, aan de namen *Bouchain* en *Ramillies* verknocht, naar dat veld wenden, dat eeuwiglijk Engelands glorie met Europa's vrijheid verbindt. Zij zal een blik op Waterloo werpen, en zich herinneren, dat *Wellington* haar onderdaan is.

B E L G I Ë.

Hare Maj. de Koningin van Engeland is den 12den des namiddags ten 2 ure te Ostende aangekomen en op eene plegtige wijze door HH. Belgische MM. en het volk ontvangen. Men had Hare Maj. eerst laat in den achtermiddag verwacht, weshalve al de toebereidselen tot de ontvangst nog niet gereed waren. Des avonds heeft er een diner van 40 personen op het stadhuis plaats gehad en is Ostende prachtig verlicht geweest. De toevloed van menschen uit andere plaatsen is alleraanzienlijkst; een enkele spoortrein had er 2000 aangebragt.

— Men meent dat H. M. de Koningin van Engeland zich van Brugge naar Gent, vandaar naar Antwerpen en dan naar Brussel en Laeken zal begeven. H. M. zal te Antwerpen wederom scheep gaan.

— De Belgische Regering heeft bevelen gegeven tot het doen der noodige opnemingen, als voorbereiding tot den aanleg van eenen spoorweg tusschen Antwerpen en de Nederlandsche grenzen.

— Te St. Pierre, een dorp in het Fransche departement de l'Oise, heeft den 7den een hoos twee kinderen, in het gezigt hunner ouders, opgeligt en weggevoerd, zonder dat men tot heden toe eenig spoor van hen heeft kunnen wedervinden; men vreest, dat zij in de rivier Oise geworpen zullen zijn.

PROMOTIËN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 14 September, de Heer *G. G. A. Plaat*, van Leyden, in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie, continens: *Brevem Historiam Plurium Morborum. Hoc Anno in Clinice Cl. C. Pruys van der Hoeven, Observatorum.*

Den 16 dezer, de Heer *L. J. A. Tollens*, van Rotterdam, in de Regten, na de verdediging zijner Dissertatie: *de Successione ab Intestato, quando Liberi Naturales, Legitimi agniti, adsunt, etc. secundum jus Napoleonticum atque Neerlandicum.*

MENGELINGEN.

DE IERSCHE BOEREN.

Wilt gij op eenen Engelschman werken, wend u tot zijn hoofd, doe een beroep op zijne eerzucht, op zijnen wensch voor het comfortable, en ook op zijne liefde voor de vrijheid. De Iersche boer daarentegen wordt door het hart bestuurd. Hij moet iemand hebben om te bewonderen, om te beminnen, iemand aan wien hij zich wijdt. Welk is het beste der twee karakters? Welk is vatbaar voor de grootste deugden? Men kan deze vraag betwisten: maar het verschil is blijkbaar. Zoo lang niet in Ierland eene soort van feodaliteit zal hersteld zijn, zal de Iersche boer geene rust hebben. Door feodaliteit verstaan wij niet het voorregt van zijne vassalen te pijnigen of te plunderen. Feodaliteit beteekent ook dat de eigenaar zoowel deszelfs pligten als deszelfs regten heeft, dat de meester van den grond zoo veel mogelijk de vader van zijne leenbezitters, hun beste vriend, hun beschermer en hun gids moet zijn.

Het volgend uittreksel van Lady *Chatterton*, doet ons het beginsel van feodaliteit, zoo als wij het verstaan, beminnen. Wij gelooven dat zulke voorbeelden niet zeldzaam zijn:

„Wij gingen naar het bosch van Cratloe om den heer *A. O. Brien*, te bezoeken, die er eigenaar van is. Ik was nieuwsgierig de plaats te zien, welke zoo veel aantrekkelijks voor den jongen Landlord heeft, daar deze er geheel het jaar blijft, en de verstrooijingen verzaakt, welke hem te Londen roepen. Het naburig land bevat slechts zeer weinig rijke familiën. De heer *A. O. Brien* leeft te midden zijner boeren, en offert alles op aan de voldoening van hen gelukkig te maken, en de betuiging hunner levendige gehechtheid te ontvangen, waarvan men zich geen denkbeeld kan maken. Hetgeen ik daar zag, bevestigde dat, wat ik reeds dikwijls gezegd heb: dat voor een gevoelig wezen, Ierland het merkwaardigste land ter bezigtiging is, dat, wat de meeste voorbeelden van vurige opoffering en van die eenvoudig verheven trekken oplevert, welke de bevolking van het platte land eigen zijn. — Onze wandeling bragt ons aan de nederige woning eener arme weduwe. Men moest zien met welke zegenwenschen zij den jongen *squire* ontving, met welke woorden en welke uitdrukking van gelaat zij hem voor de zorgen bedankte, waardoor hij de gezondheid aan haren zoon had wedergegeven. Wij begrepen dat de heer *A. O. Brien* geneesheer van zijnen leenbezitter was geweest, en hem gedurende eene ernstige ziekte bijna niet verlaten had. Wij bezochten vervolgens eene andere woning, alwaar zijne milde gaven, rust en geluk deden heerschen. Hetgeen mij dáár het meeste trof, was de oude grootmoeder, die in het hoekje van den haard zat. Daar zij doof was, konde zij de welluidende stem van den Lord niet hooren; maar zij vestigde hare oogen met eene welsprekende uitdrukking van genot en liefde op hem. Toen wij vertrokken, naderde zij: Dat de goede God den jongen meester zegene, zeide zij met eene bewogen stem, al wat ik doen kan, is voor hem te bidden! Bij de laatst plaats gehad hebbende verkiezing, kwam een der zonen dezer oude vrouw bij den Landlord, en was zeer ter neergeslagen, omdat deze niet wilde, dat hij voor drie ponden sterling. (eene enorme som voor eenen armen landbouwer) inteekende! Deze edelmoedige trek was de eenige niet. Alzoo had een der Leenhouders van den heer *A. O. Brien*, ongeveer honderd ponden sterling verzameld, welke hij als een reserve fonds voor den ouden dag, en voor zijn talrijk gezin, zorgvuldig bewaarde; hij stelde echter dezen geheelen schat, ter beschikking van zijnen welbeminden meester.

Men kan de toepassing van het leenheerlijk beginsel nog verder uitdenken: Wie belet, dat de Iersche leenbezitters tot een milicie-korps door hunnen Landlord gevormd zouden worden, en dat hun woelzieke en oorlogzuchtige geest, aan eene zekere tucht onderworpen zijnde, ten dienste der wet zoude staan? Wij kennen verscheidene groote grondeigenaren, die ten hunnent een klein geregtshof hebben daargesteld: zij zitten hetzelve in persoon voor, en bekomen alzoo de voordeeligste resultaten. Inderdaad het is aan de Landlords dat de zending toekomt om het Iersche volk te besturen, en dat wel door deszelfs genegenheid te winnen, het eenig middel waardoor men het leiden kan. Een leger, policie, criminele hoven, ministers, dit alles is uitmuntend in Engeland, alwaar men begrijpt wat het is. Maar in Ierland hebben tweedragt en godsdienthaat deze kennis versmoord: alleen de familiegeest, de eerbied voor den leenheer bestaan nog; men moet deze gevoelens door alle middelen versterken.

Wil een Ierschen Landlord dezen invloed uitoefenen, zoo moet hij zelf Ier in het hart zijn; te midden zijner leenhouders leven, hunne taal spreken, met hen eenstemmig denken, zich aan hunne gewoonten onderwerpen, wanneer deze niet hervormd moeten worden, eindelijk deelnemen aan al hunne nationale en plaatselijke vereenigingen.

De titel van Gentleman is zeer geacht bij de Iersche plattelandbewoners; men hecht er den grootsten prijs aan. De denkbeelden van vrijheid en onafhankelijkheid, welke bij hen heerschen, zijn zeer merkwaardig. Ik zoude het willen, daar uwe edelheid het mij beveelt; maar dat zou beneden mij zijn: dit is het antwoord, dat zij aan de beste redenen overstellen. De Bisschop *Berkeley* verhaalt, dat hij eene keukenmeid in zijne dienst had, die weigerde de asch weg te vegen, omdat zij van de oude Koningin van Ierland afstamde. Heeft iemand zich over verandering van fortuin te beklagen, verzuimt dezelve niet te herinneren, dat zijn vader een goed degelijk Gentleman was; dat deszelfs moeder van geboorte was, goede opvoeding had genoten, ja! het was eene fatsoenlijke vrouw moeder zijner moeder ook. Iedereen in Ierland is, of was voorheen leman, of roemt op ouders die dit waren.

Deze strekking tot overdrijving vindt men in het gewoon dagelijksch weder: de armste lieden begroeten zich met den titel van mijnheer vrouw. Voorzeker heeft een zoodanige trots deszelfs bespottelijke achtelijke zijde. Dezelve moest die lieden ten tijde van Koningin zielen, welke in eene acte van het Parlement, Iersche Gentlemen genoemd en die, vreezende zich door werken te krenken, van hu gingen bedelen. Laten wij echter dit gevoel niet met te veel beoordeelen; dit is hetgeen den ongelukkigen de waardigheid geeft hem ondersteunt; hunne daden worden met hetzelve door eene m drijfveer dan de sierlijke behoeften veroorzaakt. Deze natuurlijke der Ieren moet dus niet volstrekt veroordeeld worden, want dezelve tot de wederopbouwing der maatschappij in Ierland kunnen

Tot hiertoe heeft men ook niet genoeg op de belangrijkheid van onsal taaleigen, als middel van invloed gerekend: het is toch de sleutel het hart der Iersche boeren opent, en, zoo als men het gezien hen is het hart alles. Het volgend voorbeeld zal dit nog duidelijker de schrijver der *Proeven over Ierland* zegt daaromtrent het volgende

Een plasregen noodzaakte ons eene schuilplaats in de hut van ee man te zoeken, die de faisanten op het goed van Lord *Bantry* Met de beleefdheid, welke eenen Ier nooit verlaat, heette hij ons Gods naam, en bood hij stoelen aan, welke hij zorg droeg bev vegen. Wij vroegen hem waarom hij alleen was. Hij zeide, dat de waakmis (*watch mess*) waren gegaan; (het was Zaturdag vóór Wat was die waakmis? Dat kon hij niet zeggen. Welke dag de was? Zelfde antwoord. Welke dag de volgende zou zijn? Nogm antwoord. Ik wende mij hierop tot mijnen makker, en gaf met kennen, hoe beklagenswaardig het was, zulke anders zoo begrijp stten in eene zoo schandelijke onwetendheid betreffende punten van te zien. Haast u niet te veel te oordeelen, antwoordde mijn zoudt u omtrent dezen man bedriegen. Gij hebt hem in eene vr aangesproken; ik kan Iersch genoeg, om eene tegenproef op hem wij zullen zien. Toen begon hij hem in zijn taaleigen aan te spr de eerste woorden reeds, liet zich eene plotselijke verandering in van den boer bespeuren; zijne oogen vonkelden, zijn gelaat ontrim Zie hier de vertaling zijner antwoorden, op de vragen welke w hadden gerigt: Goede Vrijdag was de dag, waarop de God van leven voor de zondaren had gelaten. Eindelooze dank zij Hem De waakmis was de herinnering aan het waken bij het heilige graf, man dus, die straks naar een dom wezen geleek, drukte zich duidelijke en redelijke wijze uit; het was niet omdat hij te weinig kon, maar zoo als vele zijner landgenooten, zweefde, wanneer hi sprak, zijn geest boven de wolken. Hij dacht slechts in het l eerste tongval was voor hem die van den handel; de tweed het hart."

(*Vervolg hi*

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

Amsterdam, Zaturdag 16 September 1843.

Nederland, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	53½	53
Dito Dito	5	»	100 1/16	100
Amortisatie-Syndicaat	4½	»	93 11/16	93
Dito Dito	3½	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	132½	13
Nieuwe Dito	4½	»		
Oost-Indische Leening	5	»	99⅝	99
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	»	88	
Aand. Holl. Spoorw. Maats.		»		
Haarlemmermeer	5	»		
Spanje, L. bij Ard. van 85 £	5	»	17⅝	17
Dito bij Dito, onbep. stukk.		»		
Dito Coup.		»		
Dito	3	»	26	26
Passive		»		
Deferred.		»		
Fransche Uitgestelde		»		
Rusland, Obl. *Hope en Comp.* 1798 en 1816	5	»	107⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»		
Certificaten bij dito 1831 en 1833	5	»	99	9
Dito bij *Hope*	4	»	90½	
Certificaten te Hamburg	5	»		
Inschrijving in Assignatiën	6	»	71½	
Certificaten van Dito	6	»	72½	
Oostenrijk, Obl. *Goll en Comp.*	5	»		
Negotiatie Metalliek	2½	»		
Dito Dito	5	»	109⅝	10
Napels, Certificaten	5	»		
Dito in *Napels*	5	»		

De Prijs van de BOTER aan de Waag binnen Leyd *Zaturdag*, 16 *September* 1843. Van 27 tot 30 gulden.

De Minister van Staat, Gouverneur der provincie Zuid-Holland, brengt kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat, uit hoofde van noodzakelijke gen aan de Dubbele Valbrug buiten de Potterspoort te Gouda, de doorva voor en over gemelde brug zal gesloten zijn gedurende den tijd van *acht* dag dan Maandag den 18den tot en met Maandag den 25sten September 1843.

's Gravenhage, den 9den September 1843.

De Minister van Staat, Gouverneur van
VAN DER DUYN.

*** Heden ontsliep zacht en gelaten na een vreeselijk lijden *maanden*, onze tedergeliefde Tante en Behuwd-Tante, Mejonkvrou LOTTE CHRISTINE VON PESTEL, oudste Dochter van Wijlen Geleerden Heer Mr. Frederik Willem von Pestel, in leven P de Hoogeschool aldaar.

W. VON PEST
Kapitein der Rijdende
M. VON PEST
P. VON PEST
Geb. SCHE

Leiden,
den 10 September 1843.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna 24 jaren, de Heer ANTONI van VOLLENHOVEN, *Medicinae Candid* Leidsche Hoogeschool.

Leiden, 12 September 1843.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje WILLEM, in den van circa *negen maanden*, na een langdurig en smartelijk lijden.

Katwijk aan Rhijn
16 September 1843.

Mr. G. A. SALOMON HU
A. W. T. A.

Eenige Kennisgeving.

Bij de Wed. ANTHONY de KLOPPER en ZOON, te